

آیین دادرسی کیفری بین المللی

تألیف

کریستوف سافرلینگ

بাহمکاری

لارس بوتنگر، هیلد فاسوفر،

النا هارت ویک و یوون کویرک

برگردان

دکتر قباد کاظمی

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه

۲ □ آیین دادرسی کیفری بین‌المللی

آیین دادرسی کیفری بین‌المللی

تالیف: کریستوف سافرلینگ

با همکاری: لارس بونگنر، هیلد فارسوفر، الناهارت ویگ و یوون کویبرک

برگردان: دکتر قباد کاظمی ۱۳۵۳ -

ناظر علمی و ویراستار: دکتر پیمان نمامیان

تعداد صفحات: ۷۵۲ ص

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۱-۹۷۷-۳

فروست: ۱۱۷۷

چاپ اول: نشر میزان

تابستان ۱۳۹۷

آیین دادرسی کیفری بین المللی □ ۳

٤ □ آیین دادرسی کیفری بین‌المللی

فهرست مطالب

مقدمه برگردان	۲۵
پیشگفتار	۲۹
مقدمه	۳۱
فصل اول - توسعه آیین دادرسی کیفری بین المللی	۳۷
مبحث) پیشگامان	۳۸
گفتار اول) ورسای: دادرسی بین المللی برای امپراتور آلمانی	۳۸
گفتار دوم) نورنبرگ: زادگاه آیین دادرسی کیفری بین المللی	۴۲
۱) خاستگاه های اساسنامه دادگاه نظامی بین المللی	۴۳
۲) نظام دادگاه	۴۵
۳) کاستی های این نظام	۴۷
الف) عدم وابستگی شرکت کنندگان و بی طرفی آنها	۴۷
ب) با برابری های ساختاری	۴۸
ج) بداعت آیین دادرسی	۴۹
۴) ارزیابی کلی	۵۰
گفتار سوم) توکیو: دادگاه خواهر فراموش شده	۵۰
گفتار چهارم) دادرسی های متعاقب نورنبرگ	۵۲
گفتار پنجم) پیش نویس های کمیسیون حقوق بین الملل	۵۲
گفتار ششم) دیوان کیفری بین المللی یوگسلاوی سابق: مبدع دوباره آیین دادرسی کیفری بین المللی	۵۵
۱) تشکیل دیوان کیفری بین المللی یوگسلاوی سابق	۵۵

۶ □ آیین دادرسی کیفری بین‌المللی

- ۵۸..... نظام دادرسی (۲)
- ۶۰..... کاستی‌های نظام (۳)
- ۶۱..... گفتار هفتم) دیوان کیفری بین‌المللی رواندا: یک نسخه رونوشت نامشابه - مشابه (۱)
- ۶۱..... تشکیل دیوان کیفری رواندا (۱)
- ۶۲..... موضوعات مرتبط با آیین دادرسی (۲)
- ۶۴..... گفتار هشتم) دیوان ویژه در خصوص سیرالئون (۱)
- ۶۴..... تشکیل یک دیوان ویژه برای سیرالئون (۱)
- ۶۵..... دیوان دوگانه - تفاوت‌های آن با دیوان‌های تک‌موردی (۲)
- ۶۵..... الف) جایگاه حقوقی دیوان ویژه سیرالئون (الف)
- ۶۶..... ب) ترکیب شعب دیوان (ب)
- ۶۶..... ج) مکان و میراث (ج)
- ۶۷..... د) حقوق کاربردیپذیر (د)
- ۶۷..... ه) دفتر وکیل مدافع (ه)
- ۶۸..... و) تامین مالی (و)
- ۶۸..... پرونده‌های دیوان ویژه سیرالئون (۳)
- الف) پرونده‌های قوای دفاع غیر نظامی، جبهه متحد انقلابی و شورای انقلاب
- ۶۸..... نیروهای مسلح (الف)
- ۷۰..... ب) پرونده چارلز تایلور (ب)
- ۷۱..... گفتار نهم) تیمور شرقی (۱)
- ۷۱..... پیشنهاد (۱)
- ۷۲..... دیوان‌های تیمور شرقی و هیئت‌های ویژه در خصوص جرایم خطیر (۲)
- ۷۳..... موضوعات شکلی مورد بحث در هیئت‌های کارشناسی ویژه جرایم خطیر (۳)
- ۷۴..... نقد الگوی تیمور شرقی (۴)
- ۷۵..... گفتار دهم) شعبه‌های فوق‌العاده در دیوان کامبوج (۱)
- ۷۶..... تشکیل شعب فوق‌العاده در دیوان کامبوج (۱)
- ۷۸..... مجموع قوانین آیین دادرسی (۲)
- ۷۹..... آیین دادرسی دیوان (۳)
- ۸۱..... گفتار یازدهم) دیوان ویژه لبنان (۱)

فهرست مطالب □ ۷

۸۱	پیشینه.....
۸۳	دیوان ویژه لبنان.....
۸۵	قواعد آیین دادرسی و ادله و مدارک.....
۸۷	گفتار دوازدهم) دیوان کیفری بین‌المللی: محک نهایی.....
۸۸	۱) راه منتهی به رم.....
۹۰	۲) اساسنامه رم و تکمیل چهارچوب شکلی.....
۹۲	۳) ساختار دیوان کیفری بین‌المللی بر طبق اساسنامه رم.....
۹۲	الف) پیشینه نهادینه.....
۹۳	ب) ساختار دیوان.....
۹۴	مبحث دوم) نظام ما و آیین‌های متفاوت.....
۹۴	۱) سوء تفاهم‌ها.....
۹۶	۲) تفاوت‌های ساختاری.....
۹۹	۳) پیامدهایی برای آیین دادرسی کیفری بین‌المللی.....
۱۰۱	مبحث سوم) اهمیت حقوق بشر.....
۱۰۱	۱) پیشینه دادرسی منصفانه.....
۱۰۳	۲) ربط حقوق بشر از دیدگاه هنجاری.....
۱۰۴	الف) آیین دادرسی کیفری.....
۱۰۶	ب) وظیفه تعقیب.....
۱۰۷	ج) انعطاف در برابر کارایی.....
۱۰۹	فصل دوم - شرایط ویژه آیین دادرسی کیفری بین‌المللی
۱۰۹	مبحث اول) مقصود و هدف آیین دادرسی.....
۱۱۰	گفتار اول) مقصود حقوق بین‌الملل کیفری.....
۱۱۰	۱) عقوبت.....
۱۱۱	۲) بازدارندگی.....
۱۱۴	۳) پاسخ مثبت پیش‌گیرانه.....
۱۱۵	۴) عدالت برای بزه‌دیدگان.....
۱۱۷	۵) نظام حقوق بین‌المللی.....

۸ □ آیین دادرسی کیفری بین‌المللی

- گفتار دوم) منظور و مقصود آیین دادرسی کیفری بین‌المللی ۱۲۲
- (۱) اهداف شکلی مستقیم ۱۲۲
- (۲) اهداف (پیشگیری) غیرمستقیم ۱۲۳
- گفتار سوم) هشدارهایی درباره آثار مثبت یک دادرسی بین‌المللی ۱۲۵
- گفتار چهارم) خلاصه ۱۲۹
- مبحث دوم) مسئله صلاحیت آیین دادرسی ۱۲۹
- گفتار اول) دیوان‌های تک‌موردی ۱۳۱
- گفتار دوم) صلاحیت دیوان کیفری بین‌المللی ۱۳۲
- (۱) صلاحیت ۱۳۳
- الف) جنبه مادی صلاحیت ۱۳۳
- ب) جنبه زمانی صلاحیت ۱۳۳
- ج) جنبه شخصی صلاحیت ۱۳۴
- مبحث سوم) جنبه رسمی یا ظاهری صلاحیت ۱۳۵
- گفتار اول) جهان‌شمولی ۱۳۵
- گفتار دوم) مبنای صلاحیت در ماده ۱۲ اساسنامه رم ۱۳۶
- (۱) سازوکارهای واکنش‌انگیز ۱۳۷
- الف) ارجاع کشوری ۱۳۸
- ب) ارجاع از سوی شورای امنیت ۱۴۰
- ج) ابتکار دادستان ۱۴۳
- (۲) ارجاع از سوی شورای امنیت ۱۴۴
- (۳) متمایز کردن موقعیت از پرونده ۱۴۵
- گفتار سوم) تکمیل‌گری ۱۴۸
- (۱) مقصود ماده ۱۷ اساسنامه رم ۱۴۹
- (۲) تحقیقات و تعقیب اصیل و واقعی ۱۵۳
- (۳) چالش‌ها ۱۵۵
- (۴) مستثنیات اصل قابلیت پذیرش ۱۵۷
- الف) عدم تمایل واقعی برای اجرای تحقیقات یا تعقیب ۱۵۸
- ب) عدم توانایی در اجرای تحقیقات یا تعقیب ۱۶۱

فهرست مطالب □ ۹

۱۶۲.....	۵) دوبار محکومیت برای یک جرم ممنوع
۱۶۳.....	۶) آستانه شدت جرم
۱۶۵.....	۷) خلاصه
فصل سوم - روش شناسی آیین دادرسی کیفری بین‌المللی	
۱۶۷.....	مبحث اول) نیاز به یک نظریه شکلی
۱۷۱.....	مبحث دوم) منابع حقوقی
۱۷۱.....	گفتار اول) حقوق کاربردپذیر طبق ماده ۲۱ اساسنامه رم
۱۷۱.....	۱) ماده (الف) (۱) ۲۱ اساسنامه رم
۱۷۳.....	۲) ماده (ب) (۱) ۲۱ اساسنامه دیوان کیفری بین‌المللی
۱۷۳.....	۳) ماده (ج) (۱) ۲۱ اساسنامه دیوان کیفری بین‌المللی
۱۷۴.....	گفتار دوم) مشکل حقوق عرفی و آیین دادرسی کیفری
۱۷۶.....	مبحث سوم) اظهارات روش شناختی عمومی
۱۷۷.....	گفتار اول) روش شناسی حقوقی در حقوق مدنی
۱۷۷.....	گفتار دوم) روش شناسی حقوقی در کامن‌لا (حقوق عرفی)
۱۷۹.....	گفتار سوم) روش شناسی حقوقی در حقوق بین‌الملل
۱۷۹.....	۱) اظهارات کلی
۱۸۰.....	۲) اساسنامه رم
۱۸۲.....	۳) خلاصه
۱۸۳.....	مبحث چهارم) پارامترهای اصلی روش شناسی شکلی
۱۸۳.....	گفتار اول) تفسیر اختیاری (مستقل)
۱۸۵.....	گفتار دوم) رویکرد کارکردی
۱۸۵.....	۱) کارکردپذیری اجتماعی
۱۸۶.....	۲) کارکردپذیری نهادینه
۱۸۷.....	۳) کارکردپذیری متقابل مرتبط
۱۸۸.....	۴) رویکرد هنجاری
۱۸۸.....	۵) رویکرد قیاسی

۱۰ □ آیین دادرسی کیفری بین‌المللی

۶) خلاصه: یک نظریه کارکردی - هنجاری در خصوص آیین دادرسی کیفری

بین‌المللی ۱۹۰

۱۹۱ فصل چهارم - شرکت کنندگان

۱۹۱ مبحث اول) دیوان

۱۹۳ گفتار اول) دادرسی انتخاباتی

۱۹۴ گفتار دوم) اصول مادی مخصوص قضات

۱۹۸ گفتار سوم) ریاست

۲۰۱ گفتار چهارم) شعبه پیش از دادرسی

۲۰۴ ۱) شعبه

۲۰۵ ۲) یک قاضی تنها

۲۰۶ ۳) نتیجه‌گیری

۲۰۷ گفتار پنجم) شعبه دادرسی

۲۱۱ گفتار ششم) شعبه تجدیدنظر

۲۱۴ مبحث دوم) دادستانی

۲۱۵ گفتار اول) روش انتخابات

۲۱۶ گفتار دوم) اصول راهنمای مخصوص دادستان

۲۱۹ گفتار سوم) بررسی مقدماتی

۲۲۱ گفتار چهارم) مرحله تحقیق و تجسس

۲۲۱ گفتار پنجم) مرحله پیش از دادرسی

۲۲۳ گفتار ششم) مرحله دادرسی

۲۲۵ گفتار هفتم) مرحله تجدیدنظر

۲۲۵ گفتار هشتم) نتیجه‌گیری

۲۲۶ مبحث سوم) دفتر ثبت

۲۲۶ گفتار اول) مرحله مقدماتی

۲۲۷ گفتار دوم) مرحله تجسس و تحقیقات

۲۳۰ گفتار سوم) مرحله پیش از دادرسی

۲۳۱ گفتار چهارم) مرحله دادرسی

فهرست مطالب □ ۱۱

۲۳۲	گفتار پنجم) بازداشت
۲۳۴	گفتار ششم) خلاصه
۲۳۴	مبحث چهارم) بزه‌دیدگان و شهود
۲۳۵	گفتار اول) بزه‌دیدگان جرایم بین‌المللی
۲۳۵	۱) پیشینه مفهوم بزه‌دیده
۲۳۸	۲) منافع بزه‌دیدگان
۲۴۰	گفتار دوم) تعریف بزه‌دیده
۲۴۳	گفتار سوم) نقش بزه‌دیده در دادرسی کیفری
۲۴۳	۱) حفاظت از بزه‌دیده
۲۴۵	۲) مشارکت بزه‌دیده
۲۴۵	الف) آخرین پیشرفت
۲۴۷	ب) انتقاد
۲۴۹	ج) راهکار
۲۵۱	۳) جبران خسارت برای بزه‌دیدگان
۲۵۳	مبحث چهارم) متهم و وکیل مدافع
۲۵۴	گفتار اول) دفاع در ساختار دیوان کیفری بین‌المللی
۲۵۶	گفتار دوم) مشاوره حقوقی در دیوان کیفری بین‌المللی
۲۶۰	گفتار سوم) وظایف اصلی دفاع
۲۶۰	۱) مدعی علیه
۲۶۱	۲) وظایف وکیل مدافع
۲۶۳	گفتار چهارم) دفاع در طول مدت دادرسی‌ها
۲۶۳	۱) مرحله اول دادرسی‌ها
۲۶۶	۲) مرحله دادرسی
۲۶۷	۳) مرحله تجدیدنظر
۲۶۷	گفتار پنجم) نمایندگی خود
۲۶۹	گفتار ششم) خلاصه

۲۷۲.....	فصل پنجم - ساختار شکلی و موضوعات ادعایی بدوی
۲۷۲.....	مبحث اول) ساختار شکلی.....
۲۷۳.....	مبحث دوم) سؤالات مقدماتی صلاحیت و قابل قبول بودن.....
۲۷۵.....	گفتار اول) حکم قابل قبول بودن به موجب ماده ۱۸ اساسنامه رم.....
۲۷۷.....	۱) حیطة عمل و ساختار.....
۲۷۷.....	۲) ابلاغ.....
۲۷۹.....	۳) درخواست تسلیم.....
۲۸۰.....	۴) تصمیم‌گیری در مورد تسلیم.....
۲۸۲.....	۵) اختیارات تجسسی.....
۲۸۳.....	گفتار دوم) حکم بدوی در مورد صلاحیت.....
۲۸۴.....	۱) حق و وظیفه تعیین صلاحیت خود.....
۲۸۸.....	۲) چالش‌ها در محضر دیوان.....
۲۹۶.....	گفتار سوم) اختیارات دادستان.....
۲۹۹.....	گفتار چهارم) خلاصه.....
۳۰۰.....	فصل ششم - مرحله تحقیقات
۳۰۲.....	مبحث اول) دو رهنمود هنجاری.....
۳۰۲.....	گفتار اول) اصل عینیت: حقیقت‌جویی.....
۳۰۳.....	گفتار دوم) آزادی عمل (صلاح‌دید) دادستان.....
۳۰۸.....	۱) وخامت جرم.....
۳۱۲.....	۲) منافع بزه‌دیده.....
۳۱۲.....	۳) مرتکب جرم مورد ادعا.....
۳۱۴.....	۴) معیارهای دیگر.....
۳۱۶.....	مبحث دوم) ساختار و هدف مرحله تحقیق و تجسس.....
۳۲۱.....	گفتار اول) ارجاع کشوری و ارجاع شورای امنیت.....
۳۲۲.....	گفتار دوم) اطلاع‌رسانی شخصی.....

فهرست مطالب □ ۱۳

۳۲۴.....	(۱) مرحله اول: درخواست اجازه
۳۲۴.....	(۲) مرحله دوم: صدور اجازه از طرف شعبه پیش از دادرسی
۳۲۶.....	(۳) مرحله سوم: تجدید درخواست از شعبه پیش از دادرسی
۳۲۷.....	گفتار سوم) بازنگری کلی از سوی شعبه پیش از دادرسی
۳۲۸.....	گفتار چهارم) مرحله تحقیقات
۳۲۹.....	(۱) آغاز و پایان مرحله تحقیقات
۳۳۱.....	(۲) ساختار تحقیقات
۳۳۲.....	(۳) مرحله تعقیب
۳۳۲.....	الف) تصمیم برای متهم کردن واقعی
۳۳۳.....	ب) تدوین اتهامات
۳۳۳.....	اول) به کارگیری واژه اتهام در نص قانون
۳۳۶.....	دوم) تفاوت‌های ساختاری
۳۳۹.....	سوم) تعریف اتهام
۳۴۱.....	۴) فرم ارائه
۳۴۲.....	مبحث سوم) اختیارات اتهامی دادستان
۳۴۳.....	گفتار اول) فاز پیش از تحقیقات
۳۴۳.....	(۱) اختیارات عمومی
۳۴۴.....	الف) ملاحظات عمومی
۳۴۴.....	ب) دادرسی و معیارها
۳۴۶.....	ج) پیش شرطها
۳۴۷.....	د) مسئولیتها
۳۴۹.....	ه) نقش وکیل مدافع
۳۵۱.....	گفتار دوم) مرحله تحقیقات
۳۵۲.....	(۱) حقوق بشر و حوزه قضایی کشورها
۳۵۲.....	الف) حقوق بشر
۳۵۳.....	ب) نظام‌های کشوری
۳۵۵.....	(۲) دیوان‌های تک‌موردی و دیوان کیفری بین‌المللی
۳۵۵.....	الف) دیوان‌های تک‌موردی

۱۴ □ آیین دادرسی کیفری بین‌المللی

- ۳۵۶..... (ب) بافت حقوقی در دیوان کیفری بین‌المللی
- ۳۵۷..... گفتار سوم) اصول عمومی
- ۳۵۸..... گفتار چهارم) مروری کلی بر معیارهای متفاوت
- ۳۶۱..... گفتار پنجم) چارچوب کلی جمع‌آوری و بررسی ادله و مدارک
- ۳۶۱..... (۱) حالت اول: رضاعی
- ۳۶۲..... (الف) توافقنامه‌های عمومی
- ۳۶۳..... (ب) توافقنامه محرمانگی
- ۳۶۵..... (۲) حالت دوم: همگرایی
- ۳۶۵..... (الف) ملاحظات عمومی
- ۳۶۶..... (ب) لیست معیارها
- ۳۶۹..... (ج) استثنا در ماده (۴) ۹۹ اساسنامه رم
- ۳۷۰..... (ه) روال کاری که باید به کار گرفته شود
- ۳۷۱..... (۳) حالت سوم: غیر رضاعی
- ۳۷۳..... (۱) تجاوز به حقوق فرد
- ۳۷۳..... (الف) تفتیش
- ۳۷۵..... (ب) ضبط و مصادره
- ۳۷۶..... (ج) بررسی (آزمایش) پزشکی قانونی
- ۳۷۷..... اول) هنجارهای کاربرد پذیر حقوق بشر
- ۳۷۸..... دوم) توجیهی برای دخالت و حریم‌شکنی
- ۳۷۸..... د) پایش الکترونیکی
- ۳۷۹..... اول) کشورهای یک ملیتی
- ۳۸۰..... دوم) سازمان‌های حقوق بشر
- ۳۸۳..... (ه) جمع‌آوری داده‌ها
- ۳۸۵..... گفتار سوم) چکیده
- ۳۸۶..... مبحث چهارم) حقوق شناسی مظنون
- ۳۸۷..... گفتار اول) حق سکوت کردن
- ۳۹۱..... گفتار دوم) ابلاغ اتهام
- ۳۹۳..... مبحث پنجم) بازداشت پیش از دادرسی شخص مظنون

فهرست مطالب □ ۱۵

گفتار اول) بازداشت پیش از دادرسی به موجب صدور حکم جلب براساس ماده (۱) ۵۸	۳۹۳
اساسنامه رم	۳۹۳
(۱) مسائل شکلی	۳۹۴
(۲) شروط الزامی جهت صدور حکم جلب	۳۹۴
الف) سوءظن منطقی	۳۹۵
ب) اقتضای دستگیری	۳۹۷
اول) اطمینان از حضور شخص در دادرسی	۳۹۸
دوم) پیشگیری از ایجاد مانع برای تحقیقات یا جلسات دادرسی دیوان	۳۹۹
سوم) پیشگیری از ارتکاب جرایم بیشتر	۳۹۹
گفتار دوم) بازداشت موقت یا بازداشت و تحویل براساس ماده (۵) ۵۸ اساسنامه رم	۴۰۰
گفتار سوم) جریان رسیدگی به بازداشت در کشور توقیف کننده	۴۰۱
گفتار چهارم) آزادی موقت	۴۰۳
(۱) درخواست اولیه به محض اولین حضور	۴۰۳
(۲) تقاضای آزادی موقت	۴۰۳
(۳) شروط الزامی برای تمدید بازداشت	۴۰۴
الف) وجود دائمی شروط الزامی ماده (۱) ۵۸ اساسنامه رم	۴۰۴
اول) دلایل منطقی باورپذیری	۴۰۵
دوم) اطمینان از حضور شخص در دادرسی	۴۰۵
سوم) پیشگیری از ایجاد مانع برای تحقیقات یا دادرسی های دیوان	۴۰۸
چهارم) پیشگیری از ارتکاب جرم	۴۰۹
ب) دیدگاه کشور مربوطه	۴۱۰
ج) بار اثبات	۴۱۱
د) عواقب حقوقی تصمیم گیری	۴۱۲
۴) بازنگری دوره ای از طریق شعبه پیش از دادرسی	۴۱۴
۵) آزادی مشروط	۴۱۵
مبحث ششم) مشارکت بزه دیدگان	۴۱۷
گفتار اول) شرکت در جلسات دادرسی به موجب ماده (۳) ۱۵ اساسنامه رم	۴۱۸
گفتار دوم) مشارکت به موجب ماده (۳) ۱۹ اساسنامه رم	۴۱۹

۴۲۱	فصل هفتم - جلسات تأیید اتهامات
۴۲۲	مبحث اول) جلسات تأیید اتهامات
۴۲۵	گفتار اول) رویه قضایی قبل از استماع تأیید اتهامات
۴۲۸	گفتار دوم) رویه قضایی در جلسه استماع تأیید اتهامات
۴۲۸	۱) مسائل مقدماتی
۴۲۹	۲) در باب خوب و بد اتهامات
۴۲۹	۳) حضور شخص ذی‌ربط
۴۳۱	۴) تصمیم‌گیری (یا صدور رأی)
۴۳۳	گفتار سوم) پس از تأیید اتهامات
۴۳۴	مبحث دوم) استماع تأیید در عمل
۴۳۴	گفتار اول) موقعیت گنگو
۴۳۴	۱) توماس لوبانگا دیلو
۴۳۷	۲) ژرمین کاتانگا ماتیوچونی
۴۴۰	گفتار دوم) موقعیت جمهوری افریقای مرکزی
۴۴۳	گفتار سوم) موقعیت دارفور در کشور سودان
۴۴۳	۱) بهارادریس ابونمرده
۴۴۵	۲) عبدالله باندا آباکرنورین و صالح محمد ژریو جاموس
۴۴۷	مبحث سوم) ماهیت تأیید اتهامات
۴۴۷	گفتار اول) مسائل حل نشده
۴۴۹	گفتار دوم) هدف روند تأیید اتهامات
۴۴۹	۱) شرط آستانه
۴۵۲	۲) وظیفه تأیید اتهامات در بافت کلی جلسات دادرسی کیفری
۴۵۳	۳) خلاصه
۴۵۶	مبحث چهارم) افشای ادله و مدارک
۴۵۷	گفتار اول) مقدمه
۴۵۸	۱) جنبه حقوق بشر

فهرست مطالب □ ۱۷

۴۶۱	جنبه مدیریت دادرسی
۴۶۲	جنبه حقیقت‌یابی
۴۶۳	گفتار دوم) افشاگری توسط دادستان
۴۶۴	۱) نورنبرگ
۴۶۵	۲) دیوان‌های تک‌موردی
۴۶۶	گفتار سوم) دیوان کیفری بین‌المللی
۴۶۷	۱) اساسنامه رم
۴۶۸	۲) قواعد دادرسی و ادله و مدارک
۴۷۱	۳) ادله و مدارک دال بر براءت
۴۷۲	۴) افشاگری توسط وکیل مدافع
۴۷۳	الف) دادگاه نظامی بین‌المللی در نورنبرگ
۴۷۴	ب) دیوان‌های تک‌موردی
۴۷۴	ج) دیوان کیفری بین‌المللی
۴۷۸	د) مستثنیات و محدودیت‌های افشاگری
۴۷۸	اول) دیوان‌های تک‌موردی
۴۸۰	دوم) دیوان کیفری بین‌المللی
۴۸۶	مبحث پنجم) افشاگری و مستندات دادرسی
۴۸۶	گفتار اول) دیوان‌های تک‌موردی
۴۸۸	گفتار دوم) دیوان کیفری بین‌المللی
۴۸۸	۱) افشاگری قبل از تأیید اتهامات
۴۹۰	۲) افشاگری پیش از دادرسی
۴۹۱	۳) افشاگری و بزه‌دیدگان
۴۹۳	۴) افشاگری الکترونیکی
۴۹۴	گفتار سوم) خلاصه
۴۹۵	مبحث ششم) مشارکت بزه‌دیدگان

۴۹۹	فصل هشتم - دادرسی
۵۰۰	مبحث اول) اصول دادرسی
۵۰۱	گفتار اول) دادرسی منصفانه
۵۰۳	۱) حقوق بشر
۵۰۴	۲) دیوان‌های تک‌موردی
۵۰۵	۳) دیوان کیفری بین‌المللی
۵۰۶	۴) نتیجه‌گیری
۵۰۶	گفتار دوم) دادرسی سریع
۵۰۷	۱) حقوق بشر
۵۱۰	۲) دیوان‌های تک‌موردی
۵۱۱	۳) دیوان کیفری بین‌المللی
۵۱۴	۴) نتیجه‌گیری
۵۱۵	گفتار سوم) دادرسی علنی
۵۱۶	۱) حقوق بشر
۵۱۷	الف) اطلاع‌رسانی رأی صادره به عموم مردم
۵۱۷	ب) علنی سازی (اطلاع‌رسانی) جلسه استماع
۵۲۱	۲) دیوان کیفری بین‌المللی
۵۲۱	الف) به منظور حفاظت
۵۲۲	ب) به منظور محرمانگی
۵۲۳	گفتار چهارم) فرجام
۵۲۴	۱) حقوق بشر
۵۲۵	۲) دیوان‌های تک‌موردی
۵۲۸	۳) دیوان کیفری بین‌المللی
۵۲۹	۴) خلاصه
۵۲۹	گفتار پنجم) دادرسی شفاهی
۵۳۰	۱) اصل حقوق بشر

فهرست مطالب □ ۱۹

۵۳۱	دیوان‌های تک‌موردی
۵۳۲	دیوان کیفری بین‌المللی
۵۳۳	خلاصه
۵۳۳	گفتار ششم) پیش‌فرض بیگناهی
۵۳۴	۱) حقوق بشر
۵۳۵	الف) بار اثبات
۵۳۶	ب) اثبات گناهکاری
۵۳۶	ج) رفتار مقامات
۵۳۷	دیوان‌های تک‌موردی
۵۳۹	دیوان کیفری بین‌المللی
۵۳۹	الف) مسئولیت اثبات
۵۴۰	ب) معیار اثبات
۵۴۱	ج) رفتار مقامات
۵۴۱	د) خلاصه
۵۴۲	گفتار هفتم) اصل برابری سلاح‌ها
۵۴۴	۱) حقوق بشر
۵۴۶	دیوان‌های تک‌موردی
۵۴۸	دیوان کیفری بین‌المللی
۵۴۹	د) خلاصه
۵۵۱	گفتار هشتم) دادرسی فوری
۵۵۲	۱) حقوق بشر
۵۵۲	دیوان‌های تک‌موردی
۵۵۳	دیوان کیفری بین‌المللی
۵۵۴	د) خلاصه
۵۵۴	مبحث دوم) آماده شدن برای دادرسی
۵۵۹	گفتار اول) نشست موقعیتی
۵۶۰	۱) نشست موقعیتی اجباری
۵۶۰	۲) سایر نشست‌های موقعیتی

۲۰ □ آیین دادرسی کیفری بین‌المللی

- ۵۶۲..... سنجش (۳)
- ۵۶۴..... گفتار دوم) درخواست‌های فاز پیش از دادرسی
- ۵۶۶..... گفتار سوم) پیشینه
- ۵۶۹..... گفتار چهارم) تجمیع شاکیان و یا متهمان، و انفصال
- ۵۷۰..... (۱) تجمیع پرونده‌ها
- ۵۷۳..... (۲) انفصال
- ۵۷۵..... گفتار پنجم) خلاصه
- ۵۷۶..... مبحث سوم) ساختار دادرسی
- ۵۷۶..... گفتار اول) موضوعات مقدماتی تأثیرگذار بر ساختار دادرسی
- ۵۷۶..... (۱) نظام دو بخشی
- ۵۷۸..... (۲) اعتراف به گناه
- ۵۸۱..... (۳) مذاکره در مورد اعتراف
- ۵۸۴..... گفتار دوم) ساختار دادرسی در دیوان کیفری بین‌المللی
- ۵۸۵..... (۱) مرحله اول: اعتراف به گناه
- ۵۸۶..... الف) اعتبار پذیرفتن گناه
- ۵۸۷..... ب) مآوق مؤید پذیرش گناه
- ۵۸۸..... ج) ارائه مدارک بیشتر علی‌رغم پذیرش گناه معتبر
- ۵۸۹..... د) دادرسی کامل و رد پذیرش گناه
- ۵۹۰..... ه) پذیرش نسبی
- ۵۹۱..... (۲) مرحله دوم: ارائه ادله و مدارک
- ۵۹۱..... الف) ساختار دادرسی
- ۵۹۴..... ب) فرم ارائه ادله و مدارک
- ۵۹۴..... (۱) شهادت شاهد در نظام اتهامی
- ۵۹۵..... (۲) بازپرسی در نظام خصمانه
- ۵۹۷..... (۳) بازپرسی از شاهد در جلسات دادرسی بین‌المللی
- ۶۰۳..... (۴) محیا کردن شاهد
- ۶۰۷..... (۵) خلاصه
- ۶۰۸..... (۳) مرحله سوم: تعیین حکم مجازات

فهرست مطالب □ ۲۱

۶۱۰	مبحث چهارم) ادله و مدارک
۶۱۰	گفتار اول) انواع متفاوت مدارک و شواهد
۶۱۱	۱) ادله و مدارک استشهادی
۶۱۴	الف) شاهد
۶۱۷	ب) شهادت خود محکوم انگاری
۶۲۲	ج) شاهد قاعده ۸۲ دیوان کیفری
۶۲۳	د) شاهد کارشناس
۶۲۶	گفتار دوم) شهادت اسنادی
۶۲۸	۱) اظهارات کتبی یا رونوشت
۶۳۱	۲) اسناد انکاری
۶۳۳	۳) اسناد دیوان
۶۳۳	۴) گزارش، کتاب و اسناد دیگر
۶۳۴	۵) شهادت پزشکی قانونی و دیگر گزارش های کارشناسی
۶۳۷	گفتار سوم) حقایق دانش مشترک، حقایق فتوایی، و حقایق توافقی
۶۳۸	۱) حقایق دانش مشترک
۶۴۱	۲) حقایق فتوایی
۶۴۳	۳) حقایق توافقی
۶۴۴	الف) قابل قبول بودن مدارک و شواهد
۶۴۶	ب) الزامات عمومی
۶۴۸	اول) ربط
۶۴۹	دوم) ارزش ادله سازی
۶۵۱	سوم) غرض ورزی
۶۵۲	چهارم) مسموعات
۶۵۷	پنجم) قاعده حذفی ماده (۷) ۶۹ اساسنامه رم
۶۶۶	گفتار چهارم) امتیازات خاص
۶۶۶	۱) امتیاز وکیل - موکل
۶۶۸	۲) شهادت خود محکوم کننده
۶۶۸	۳) دیگر روابط محرمانه

۲۲ □ آیین دادرسی کیفری بین‌المللی

- ۶۷۰..... (۴) مأموران سازمان ملل
- ۶۷۲..... (۵) امتیاز عدم افشای اطلاعات امنیت ملی
- ۶۷۳..... (۶) کمیته بین‌المللی صلیب سرخ
- ۶۷۵..... (۷) خبرنگاران شاغل در مناطق درگیری
- ۶۷۷..... مبحث پنجم) حفاظت از شهود و بزه‌دیدگان: چکیده
- ۶۷۹..... گفتار دوم) معیارهای حفاظتی
- ۶۷۹..... (۱) داخل اتاق دادرسی
- ۶۸۰..... (الف) حذفیات (پاکسازی)
- ۶۸۲..... (ب) نام جعلی
- ۶۸۲..... (ج) عدم افشاگری
- ۶۸۳..... (د) ادای شهادت با وسایل فنی
- ۶۸۳..... (هـ) جلسات دادرسی غیرعلنی
- ۶۸۴..... (۲) خارج از اتاق دادرسی
- ۶۸۴..... (۳) خلاصه
- ۶۸۵..... مبحث ششم) قضاوت
- ۶۸۵..... گفتار اول) تعمق و شور
- ۶۸۶..... گفتار دوم) حکم مکتوب و مستدل
- ۶۸۸..... گفتار سوم) اعلام حکم
- ۶۸۸..... گفتار چهارم) ساختار حکم
- ۶۸۹..... گفتار پنجم) شرایط الزامی شک و شبهه منطقی و حکم اکثریت
- ۶۹۲..... گفتار ششم) نتیجه‌گیری
- ۶۹۲..... مبحث هفتم) مشارکت بزه‌دیده
- ۶۹۷..... فصل نهم - فرجام‌خواهی و بازنگری
- ۶۹۷..... مبحث اول) فرجام‌خواهی
- ۶۹۹..... گفتار اول) حق فرجام‌خواهی
- ۷۰۰..... گفتار دوم) تشکیل شعب تجدید نظر
- ۷۰۱..... گفتار سوم) فرجام‌خواهی علیه حکم برائت یا محکومیت

فهرست مطالب □ ۲۳

۷۰۲.....	(۱) دلایل فرجام‌خواهی
۷۰۲.....	(الف) خطای شکلی (وابسته به آیین دادرسی)
۷۰۳.....	(ب) خطا در حقیقت
۷۰۴.....	(ج) خطای حقوقی
۷۰۵.....	(د) هر دلیل دیگری که بر انصاف یا قابلیت اطمینان دادرسی‌ها یا رأی صادره تأثیرگذار باشد
۷۰۶.....	(۲) فرجام‌خواهی فقط علیه محکومیت یا حکم
۷۰۷.....	(۳) آیین دادرسی
۷۰۹.....	(۴) توقیف احتیاطی
۷۱۰.....	گفتار چهارم) فرجام‌خواهی علیه آراء دیگر
۷۱۲.....	(۱) دلایل فرجام‌خواهی که نیازی به اجازه ندارند
۷۱۲.....	(الف) آراء مربوط به صلاحیت و قابل قبول بودن
۷۱۵.....	(ب) آراء مربوط به اعطا یا انکار آزادی
۷۱۶.....	(ج) آراء شعبه پیش از دادرسی به موجب ماده (۳) ۵۶ اساسنامه رم
۷۱۶.....	(۲) دلایل فرجام‌خواهی که به اجازه دیوان نیاز دارند
۷۲۲.....	(۳) اثر تعلیق‌کنندگی فرجام‌خواهی
۷۲۲.....	(۴) آیین دادرسی مخصوص فرجام‌خواهی قرار اعدادی
۷۲۶.....	(۵) قابل قبول بودن فرجام‌خواهی
۷۲۷.....	(۶) مدارک اضافی در محضر شعبه تجدیدنظر
۷۲۸.....	(۷) اقتدار احکام قبلی
۷۲۹.....	(۸) مشارکت بزه‌دیده در جلسات تجدیدنظر
۷۳۲.....	مبحث دوم) اعاده دادرسی (بازنگری)

فصل دهم - بی حرمتی نسبت به دیوان ۷۳۵

۷۳۷.....	مبحث اول) جرایم ضد اجرای عدالت
۷۳۹.....	گفتار اول) شهادت دروغ
۷۴۰.....	گفتار دوم) ارائه مدارک جعلی و کذب
۷۴۰.....	گفتار سوم) اختلال در کار شاهد و شهادت

۲۴ □ آیین دادرسی کیفری بین‌المللی

- گفتار چهارم) مداخله در تکالیف مقامات دیوان ۷۴۲
- گفتار پنجم) تلافی‌جویی از یک مقام دیوان ۷۴۲
- گفتار ششم) درخواست یا پذیرفتن رشوه از سوی مقام دیوان ۷۴۲
- گفتار هفتم) مجازات جرایم ضد اجرای عدالت ۷۴۳
- مبحث دوم) بدرفتاری در محضر دیوان ۷۴۴
- گفتار اول) وقفه در دادرسی‌ها ۷۴۸
- گفتار دوم) امتناع از پیروی از دستور (حکم) دیوان ۷۴۸
- گفتار سوم) مجازات منظور شده برای بدرفتاری در محضر دیوان ۷۵۰
- مبحث سوم) دلایلی برای سلب مسئولیت کیفری ۷۵۱

مقدمه برگردان

در دهه پایانی سده بیستم تحول مهمی در حقوق بین‌الملل رخ داد. تأسیس محاکم کیفری بین‌المللی همانند دادگاه یوگسلاوی سابق و دادگاه رواندا، اندیشه سیاسی تأسیس یک مرجع کیفری بین‌المللی همیشگی را که به اجرای عدالت درباره جنایتکاران بین‌المللی بپردازد و از نقض حقوق بشردوستانه پیشگیری کند، جدی‌تر ساخت. حقوق بین‌الملل به‌رغم تناظر بر روابط میان کشورها، امروزه به‌طرز شگرفی توسعه پیدا کرده که حتی بر رفتار افراد دارای حاکمیت است. قواعد حقوق بین‌الملل در این عرصه تحت عنوان «حقوق بین‌الملل کیفری» مورد شناسایی و سنجش قرار دارد. به‌دیگر عبارت، حقوق بین‌الملل کیفری به موارد ممنوعیت رفتار ارتكابی افراد مرتبط است که نقض آن‌ها تابع کیفر خواهد بود. بر این اساس در صورتی که اقدامات افراد مغایر با قواعد مسلم معاهدات بین‌المللی و نیز عرف مورد پذیرش در حقوق بین‌الملل باشد، آن‌ها دارای مسئولیت کیفری خواهند بود. در گذشته هرگاه قواعد موجود از سوی افراد نقض می‌شدند، جامعه بین‌المللی به تناسب شرایط ارتكابی، با موارد نقض مقابله می‌کرد که در این رابطه می‌توان به تأسیس و شرایط صلاحیت قضایی موجود در محاکم کیفری بین‌المللی هم‌چون محاکم نورنبرگ، توکیو، رواندا، یوگسلاوی سابق و حتی دیوان کیفری بین‌المللی اشاره کرد.^۱ لازم به‌ذکر است در این بین نسل سوم از محاکم کیفری بین‌المللی هم‌چون شعب فوق‌العاده سنگال، دادگاه ویژه تیمور شرقی، دادگاه خمرهای سرخ (با شعب ویژه دادگاه‌های کامبوج برای رسیدگی به جرایم خمرهای سرخ)، دادگاه ویژه سیرالئون، لبنان و دیوان آفریقایی دادگستری در عصر جدید جهت تعقیب و رسیدگی به جرایم خاص ارتكابی در قلمرو

۱. اندیشه تأسیس یک مرجع کیفری بین‌المللی برای محاکمه مرتکبان مهم‌ترین جنایات شنیع بین‌المللی از دیرباز مطرح بوده است. این ایده، که تحقق آن آرزوی بسیاری از مصلحان و آزادی‌خواهان هم‌چون «گوستاو مواینیه (Gustav Moynier)» از بنیان‌گذاران «کمیته بین‌المللی صلیب سرخ» بوده است، امروزه به‌منصه ظهور رسیده و از اول ژوئیه ۲۰۰۲ دیوان کیفری بین‌المللی به‌عنوان مرجعی دائمی برای این امر تشکیل شده است، اما تجربه جامعه جهانی برای محاکمه مرتکبان این جنایات، منحصر به تشکیل این دیوان نیست؛ آن‌گونه که در مقاطعی از زمان و حسب ضرورت، محاکم ویژه ای برای تعقیب و رسیدگی به برخی از جنایات بین‌المللی تأسیس شده است.

۲۶ □ آیین دادرسی کیفری بین‌المللی

سرزمینی کشورهای تحت صلاحیت محاکم بروز و ظهور پیدا نموده‌اند. با وجود این، توسعه و تکامل بنیادین نظام حقوق بین‌الملل کیفری با ایجاد و استقرار نسل نوین محاکم مختلط شتابی مضاعف گرفت؛ به نحوی که امروزه، تأسیس و تجمیع محاکم اعم از ملی، فراملی، شبه فراملی، نیمه فراملی و مختلط (بین‌المللی شده یا تلفیقی) فرصت‌ها و چالش‌های سیاسی و حقوقی متعددی، تعامل و ارتباط حقوق داخلی و بین‌المللی و در نهایت اجرای احکام کیفری در راستای منافع با اصول و قواعد حقوق بشر بین‌المللی را به همراه خود ارمغان آورده است

با این اوصاف، در حقوق بین‌الملل کیفری، علی‌رغم کیله تغییرات و تحولات شگرفی که طی سال‌های اخیر (به‌ویژه بازنگری اساسنامه دیوان کیفری بین‌المللی سال ۲۰۱۰ در کامپالا پایتخت کشور اوگاندا) به وقوع پیوسته است، ابتدای بر معاهدات و معاهده‌محور بودن بخش قابل توجهی از نهادها و مراجع بین‌المللی از اصول غیرقابل تغییر محسوب شده و در صورتی دولت‌ها را ملزم به رعایت تکالیف جنایی می‌دانند که ابتدا آن دولت قواعد مزبور را در سطح مقررات داخلی خود آن را مورد تصویب و یا الحاق قرار دهد.

بی‌تردید تحولات شکلی در محتوی قواعد حقوق بین‌الملل کیفری خود به‌عنوان تحول در نظام دادرسی کیفری بین‌المللی تلقی می‌شود. دادرسی کیفری بین‌المللی همواره به‌مثابه الگو و معیاری قابل اتکا مدنظر بوده است و بر این باور و دیدگاه است که بر پایه مبنای این قواعد دادرسی عادلانه مجری خواهد بود؛ اما تأسیس محاکم بین‌المللی و عملیاتی شدن این قواعد به‌رغم احراز مزیت‌ها، موجبات ایجاد کاستی‌ها را فراهم خواهد کرد. در این راستا محاکم کیفری بین‌المللی با تفسیر، اصلاح و یا حتی تکمیل این قواعد امکان توسعه قواعد حقوق بین‌الملل کیفری را از حیث شکلی فراهم می‌نماید. از اینرو، دیوان کیفری بین‌المللی به‌عنوان تنها مرجع دائمی در اجرای نظام دادرسی کیفری بین‌المللی این امکان را خواهد داشت تا ضمن بهره‌گیری از تجارب و تفاسیر محاکم کیفری بین‌المللی، موجبات تحقق دادرسی عادلانه را فراهم نماید.

با این همه، به جهت عدم وجود منابع مکفی در راستای مطالعه و پژوهش راجع به شناسایی نظام دادرسی کیفری بین‌المللی، درصدد برگردان این کتاب برآمدیم تا این امکان برای پژوهشگران و دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی فراهم شود. در ضمن این کتاب با نگارش از سوی «کریستف سافرلینگ» و همکاری جمعی از محققان حوزه‌های آئین دادرسی کیفری بین‌المللی به رشته تحریر درآمده و انتشارات دانشگاه آکسفورد در

مقدمه برگردان □ ۲۷

سال ۲۰۱۲ آن را چاپ و منتشر کرده است. کتاب مزبور دارای ده فصل بوده که با توجه به متون تقریر یافته در آن به نظر می‌رسد از حیث جامعیت کاربردهای قابل توجهی برای پژوهشگران و علاقمندان در حوزه‌های حقوق بین‌المللی کیفری و آیین دادرسی کیفری تطبیقی را خواهد داشت.

قباد کاظمی

تابستان ۱۳۹۷ خورشیدی